

ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ παιδείσεως καὶ ἕνεκα τοῦ φλέγοντος ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ζήλου, ἀπέβη μέγας Πατριάρχης, οὐ μόνον τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων, ἀλλὰ κατὰ τὸν Σέργιον Μακραιοῦν, «πρώτιστος ἀπάντων Ἱεραρχῶν μετὰ τὸν πρώτον ἀρχιεπίσκοπον καὶ Σωτήρα Χριστόν, μιμητὴς αὐτοῦ καὶ μύστης, ἐν τῇ τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησίᾳ μέγας μυσταγωγός· κλέος τῶν εὐσεβῶν, δόξα τῆς Ἐκκλησίας, βραβευτὴς τῶν ὀρθῶν δογμάτων τῆς διδασκαλίας» (1). Κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων αὐτοῦ ἠγωνίσθη καὶ ὁ Ἄνθιμος μέχρι αἵματος κατὰ τῶν ἀλλοδόξων ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας διὰ λόγου καὶ πράξεως, διὰ τῆς συστάσεως σχολῶν, ἐκδόσεως συγγραμμάτων καὶ τῆς ἐνισχύσεως τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου, ἀπέτρεψε τοὺς ἐπὶ τῶν ἱερῶν Προσκυνημάτων ἐπιπερασθέντας κινδύνους. Ἐπ' αὐτοῦ ἐξεμάνησαν ἐναντίον τῶν ἡμετέρων οἱ Ἀρμένιοι, οἵτινες τέλος καὶ αὐτὸν τὸν Ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἐπυρπόλησαν, ὅπως ἀνοικοδομήσωσιν αὐτὸν δι' ἰδίων ἀναλωμάτων καὶ τελείως ὡς ἴδιον καταλάβωσι κτῆμα. Ὁ Ἄνθιμος δὲν ἐπρόφθασε νὰ μάθῃ τὴν πικρὰν ταύτην εἶδησιν, ἀπέθανε δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπερενενηκοντούτης τὴν ἡλικίαν μετὰ εἴκοσι ἐτῶν πατριαρχεῖαν τῇ 10 Νοεμβρίου 1808. «Οὕτω διῆλθε τὸν βίον, λέγει περὶ αὐτοῦ ὁ πολὺς Διονύσιος Κλεόπας (2) καὶ οὕτω διέπρεψεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ μέγας ἐκεῖνος ἀνὴρ, ὁ τῆς ἀληθινῆς καὶ θεῶ συναπτούσης φιλοσοφίας διάπυρος ἑραστής καὶ πρὸς ἐπισκοπὴν καὶ ἐπιμέλειαν ψυχῶν δοκιμώτατος ποιμενάρχης, πράξει καὶ θεωρίᾳ λάμπων, δι' ἐκεῖνης μὲν μοναστῆς ἐδείχθη καρτερικώτατος καὶ τῶν ἀρετῶν ἐργάτης ἀκαταπόνητος, διὰ ταύ-

(1) Ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ Τροπαίου ἐκ τῆς ἑλλαδικῆς πανοπλίας κατὰ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Κοπερνίκου, ἐν Βιέννῃ 1797.

(2) Ἐνθ. ἀνωτέρω σελίς ιστ' καὶ ἐξῆς.

της δὲ τὴν τῶν θείων γνῶσιν ἐν τῷ πλάτει τῆς καρδίας ἐχώρησε καὶ τῆς ὑψηγοῦρου θεολογίας μύστης ἐγένετο ἱερώτατος καὶ τῶν τοῦ Πνεύματος λογίων ἐρμηνευτῆς ἐμφαντορικώτατος. Ἡ εἰκοσαετὴς πατριαρχεῖα τοῦ ἱεροῦ Ἄνθιμου, καίτοι πολλαῖς τρικυμίαις συνταραχθεῖσα, πολλῶν καὶ μεγάλων καλῶν ἐγένετο πρόξενος τῇ τε Ἐκκλησίᾳ Ἱεροσολύμων καὶ παντὶ τῷ εὐσεβοῦντι πληρώματι. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας μετὰ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Χριστιανῶν συνῶν καὶ συζῶν ὁ Ἄνθιμος, τοσαῦτα δὲ ἔτη διδάσκων αὐτοὺς καὶ φωτίζων καὶ ἐν ταῖς σχολαῖς καὶ ἐν ταῖς Ἐκκλησίαις, τοσοῦτον προσφιλὴς ἐγένετο καὶ ἠγαπημένος τοῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ Γῆ Ὀρθοδόξοις, ὥστε αὐτὸς ἦν αὐτοῖς καὶ πατὴρ καὶ ποιμὴν ἀγαθὸς καὶ διδάσκαλος ἀκριβῆς καὶ πίστεως κανὼν καὶ βίου ὑπογραμμός. Σύμπασα ἢ τότε εὐσεβῆς γενεὰ ἦν ὑπὸ τὰς σωτηρίους αὐτοῦ ἐπιρροὰς ἢ ἀνατεθραμμένη, καὶ πρὶν ἢ ἀναβῆναι τὴν περιωπὴν τῆς πατριαρχείας, ἦτο ἡδὴ τῷ λόγῳ τῆς διδασκαλίας πατὴρ ἀπάντων. Διὰ τούτων δὲ τὴν ἐν τῷ εὐσεβεῖ λαῷ ἀγαθὴν καὶ μεγάλην αὐτοῦ ὑπόληψιν διέσωσεν ἀκεραίαν καὶ ἀλύμαντον ὁ ἀείμνηστος τοῖς ἐν τοῖς τόποις τούτοις ὀρθοδόξοις δεινῶς ἐπιβουλευμένοις καὶ κινδυνεύουσιν ὑπὸ τῶν πάντοθεν εἰσπηδῶντων αἰρετικῶν. Ἀλλὰ καὶ τῶν ἀμέμπτων αὐτοῦ ἡθῶν τὸ παράδειγμα σωτήριον εἶχε δύναμιν εἰς ἅπαντα τὸν λαὸν καὶ ἰδίως εἰς τοὺς ἐγγύτερον μετ' αὐτοῦ ἀναστρεφόμενους. Πρῶτος, ἀόργητος, γλυκὺς, συμπαθητικὸς, ἀγνὴν τὴν ἀρετὴν πνέων, αἰδέσιμος ἦν τοῖς πᾶσι καὶ περιπόθητος. Τὸ φιλόσοφον καὶ ἀξιοπρεπὲς αὐτοῦ ἦθος, ἢ εὐσπλαγχνικὴ καὶ πολλὴν ἀγαθότητα καρδίας ἐμφαίνουσα αὐτοῦ ὄψις, ἢ χάριν καὶ ἰλαρότητα ἀγγελικὴν ἀποπνέουσα αὐτοῦ φυσιογνωμία, τοσοῦτον ἐκίνουν εἰς σέβας καὶ θαυμασμόν τοὺς ὄρωντας, ὥστε καὶ βλεπόμενος